

Katedra regionálnej geografie,
ochrany a plánovania krajiny

Prírodovedecká fakulta Univerzity Komenského v Bratislave

Vybrané transformačné procesy a ich prejav v priestorovej štruktúre mesta Trenčín v období 1989 - 2009

RNDr. Katarína Danielová, PhD.

XV. medzinárodné kolokvium o regionálnych vedách

Valtice 20. – 22. jún 2012

Úvod

politické zmeny

demokratizácia spoločnosti
decentralizácia moci
zmena inštit.+ právneho systému

hospodárske zmeny

veľkostná + vlastnícka
štruktúra podnikov
liberalizácia súkromný sektor
konkurencia

sociálno-demografické zmeny

štruktúra obyvateľstva
vznik výrazných sociálnych disparít

**Priestorová štruktúra mesta (vidieckej obce)
(morfologická, funkčná, sociálno-demografická)**

Ciel' príspevku

Procesy na úrovni priestorovej štruktúry mesta (morfologickej, funkčnej, sociálno-demografickej)

elementárne

- intenzifikácia
- revitalizácia
- (konzervácia)
- recesia
- úhorovanie
- fragmentácia
- deindustrializácia
- demilitarizácia
- derezidencionalizácia
- úpadok ekonom. statusu
- separácia
- segregácia

parciálne

- humanizácia
- rozvoj prvkov dopravnej infraštruktúry
- sakralizácia
- edukacionalizácia
- komercializácia
- gentrifikácia

komplexné

- suburbanizácia
- pokračujúca urbanizácia

Dáta

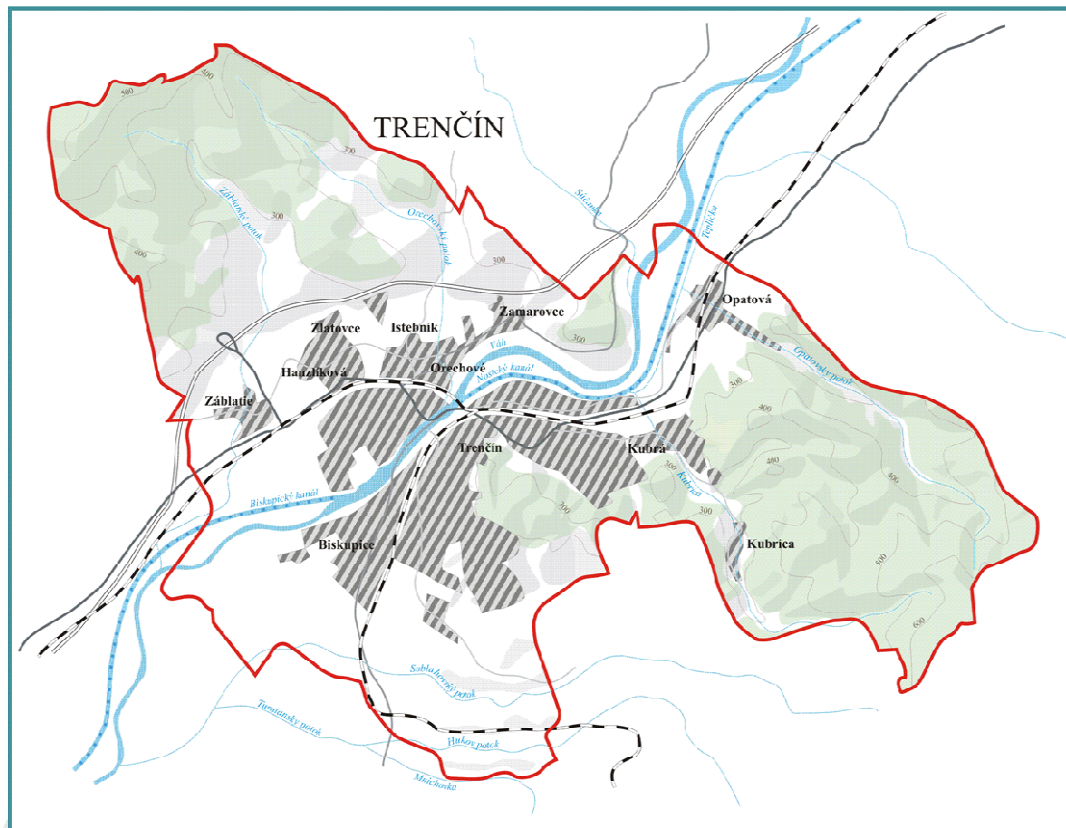
- **zdroje informácií**

- **rok 1989**

- archívne materiály a štatistiky
- základná mapa ČSSR 1:10 000 z roku 1987
- informácie od starších občanov

- **rok 2009**

- aktuálne štatistiky
- letecké snímky (maps.google.com)
- podrobný terénny prieskum (jún 2009)
- web

Humanizácia sídlisk

Sídliská – typické črty postsocialistických miest

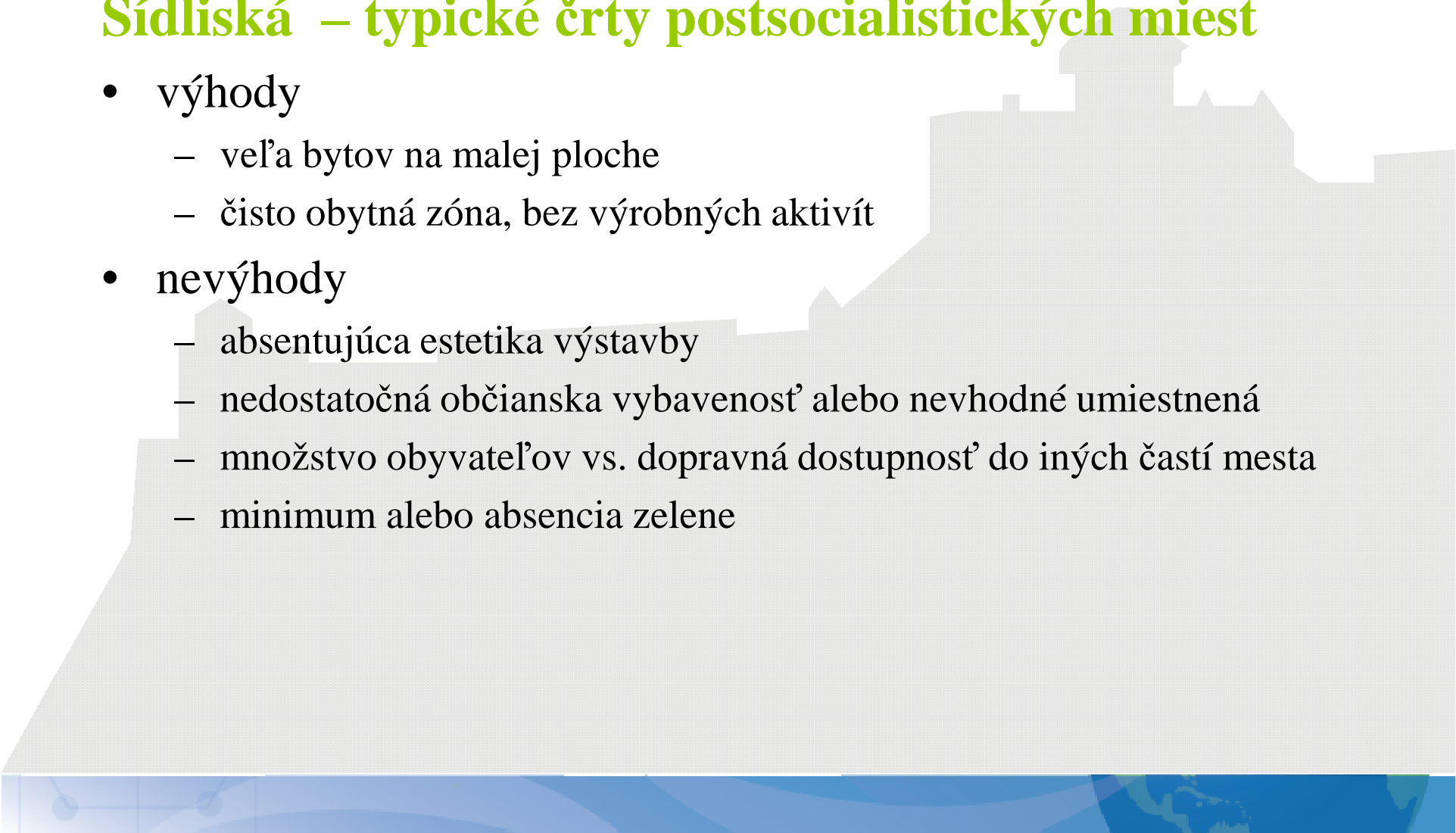
- vznik – povojnové obdobie – obdobie socialistickej industrializácie – prílev obyvateľstva za prácou do miest
- komplexná bytová výstavba
- vzhľad – socialistická ideológia, stavebný materiál panel

Humanizácia sídlisk

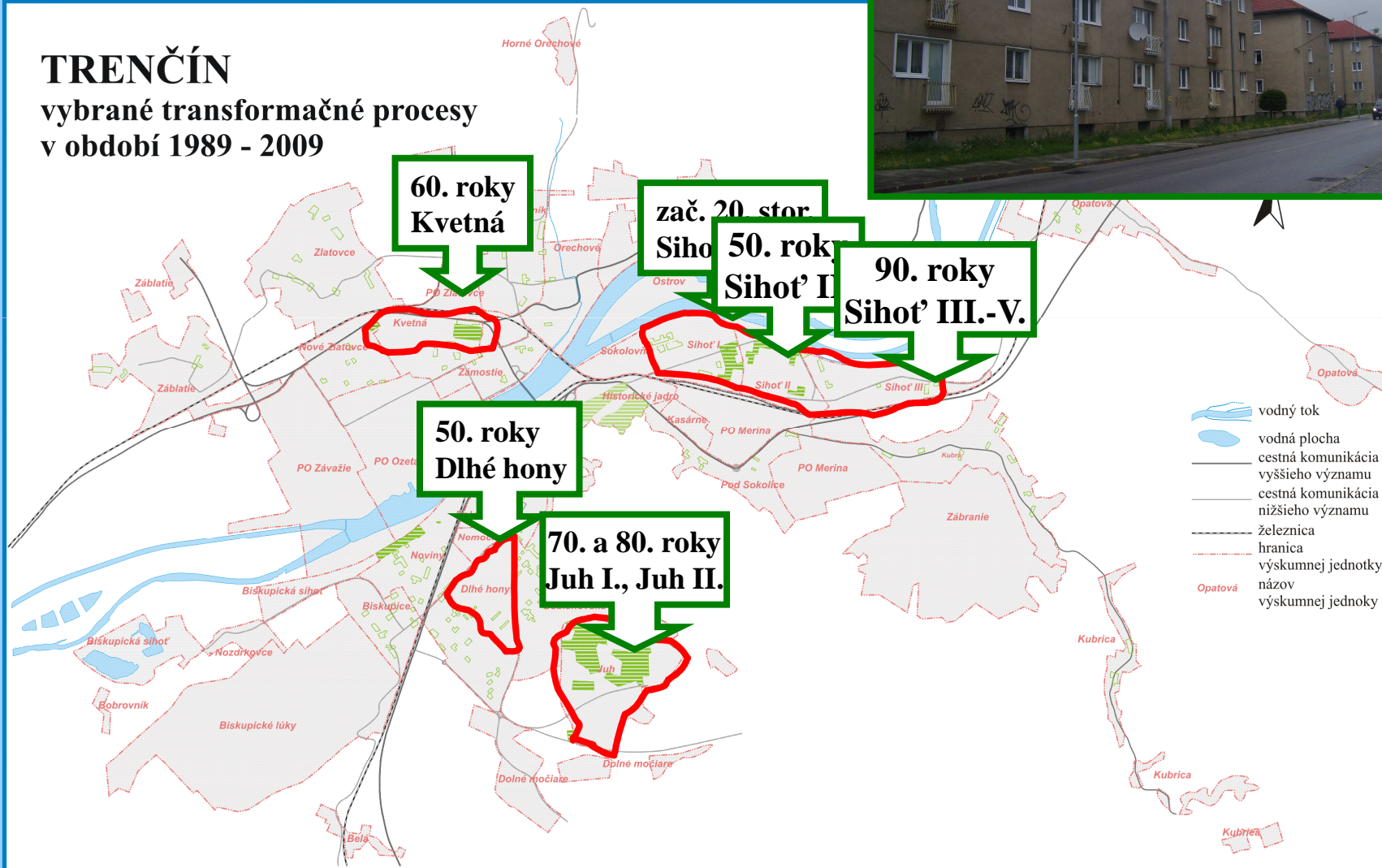
Sídliská – typické črty postsocialistických miest

- **výhody**
 - veľa bytov na malej ploche
 - čisto obytná zóna, bez výrobných aktivít
 - **nevýhody**
 - absentujúca estetika výstavby
 - nedostatočná občianska vybavenosť alebo nevhodné umiestnená
 - množstvo obyvateľov vs. dopravná dostupnosť do iných častí mesta
 - minimum alebo absencia zelene
-

Humanizácia sídlisk

TRENČÍN vybrané transformačné procesy v období 1989 - 2009

- snaha o zníženie strát tepla
- obnova fasád
- nové detské ihriská (európske normy)
- zeleň, oddychové zóny, športoviská „street zóny“
- ekologizácia – vykurovanie biomasou
- zlepšenie občianskej vybavenosti
- nová výstavba – všetkouž je zahrnuté

- snaha o zníženie strát tepla
- obnova fasád
- nové detské ihriská (európske normy)
- zeleň, oddychové zóny, športoviská „street zóny“
- ekologizácia – vykurovanie biomasou
- zlepšenie občianskej vybavenosti
- nová výstavba – všetkouž je zahrnuté

Autor: Katarína Danielová
spracované podľa vlastného výskumu

0 100 200 300 400 500 m

- snaha o zníženie strát tepla
- obnova fasád
- nové detské ihriská (európske normy)
- zeleň, oddychové zóny, športoviská „street zóny“
- ekologizácia – vykurovanie biomasou
- zlepšenie občianskej vybavenosti
- nová výstavba – všetko už je zahrnuté

Humanizácia sídlisk

TRENČÍN

vybrané transformačné procesy
v období 1989 - 2009

ZDROJE

- financie mesta
- fondy EÚ
- štedrý „lokalpatrioti“
- financie občanov

PROBLÉMY

- veková štruktúra obyvateľstva
- koncentrácia obyvateľstva
- správcovstvo budov

Rozvoj prvkov dopravnej infraštruktúry

Dopravná situácia v mestách – stav

- rastie počet automobilov

- komunikácie kapacitne nepostačujú
- nedostatok parkovacích plôch
- zvýšenie hluku, emisií, ...

Rozvoj prvkov dopravnej infraštruktúry

Dopravná situácia v mestách – príčiny

málo ciest

- väčšina cestnej siete vznikala v socialistickom období
- cestná sieť prispôbena skôr potrebám MHD

veľa automobilov

- zníženie ceny automobilov v pomere k príjmom obyvateľstva
- nárast počtu povolaní s vysokou mobilitou pracovníkov počas dňa
- menej liniek MHD
- zmena tokov obyvateľstva v súvislosti s komerčnou a rezidenčnou suburbanizáciou
 - počas pracovného týždňa práca ↔ bývanie
 - počas víkendov bývanie ↔ nákupné centrá
- obavy o bezpečnosť detí
- pohodlnosť obyvateľstva

Rozvoj prvkov dopravnej infraštruktúry

Dopravná situácia v mestách – riešenia?

komunikácie

- širšie komunikácie
- križovatky (kruhové objazdy)
- mosty, premostenia

statická doprava

- rozširovanie parkovacích plôch
- výstavba parkovacích domov
- podzemné parkovacie státa

zmena priestorovej štruktúry

- ⊕ zlepšenie dopravnej situácie
- ⊕ väčšia bezpečnosť premávky
- ⊕ odľahčenie niektorých častí
- ⊕ jednoduchšia dostupnosť
- ⊗ záber plôch
- ⊗ úbytok zelene
- ⊗ nadmerný hluk
- ⊗ zvýšenie emisií

Rozvoj prvkov dopravnej infraštruktúry

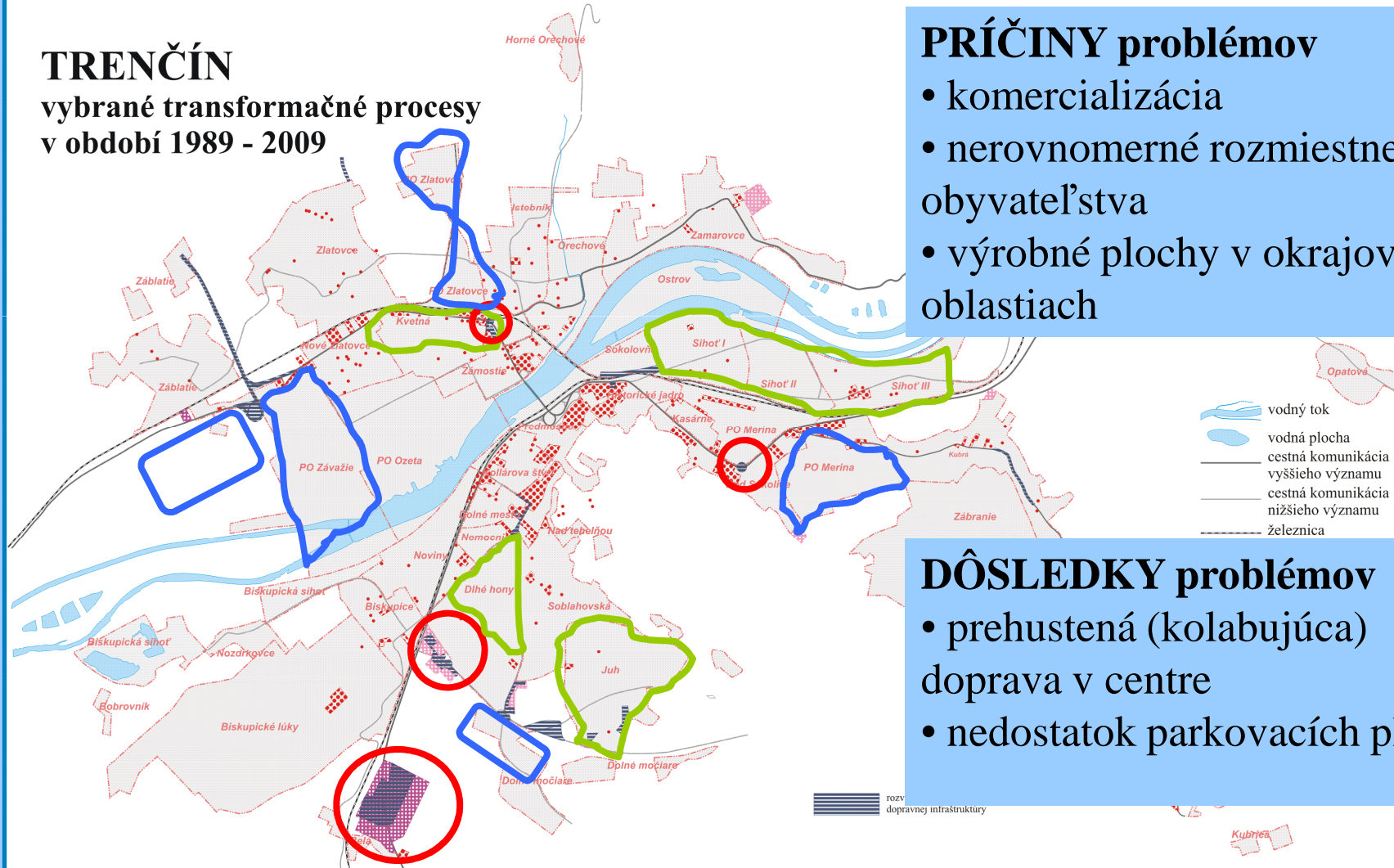
- činitele rozvoja mesta: Váh; Trenčianska a Ilavská kotlina
- limitujúce prvky rozvoja mesta: Váh, Teplická vrchovina, Bielokarpatské podhorie
- dopravné tepny
 - medzinárodné cestné trate
 - E50
 - E75
 - napojenie na D1
 - železničná trať č. 120 (BA-ZA-KE)
- blížkosť hranice s ČR
 - Nemšová
 - Vlársky průsmyk
 - Horné Srnie
 - Bylnice
 - Drietoma
 - Starý Hrozenkov

Rozvoj prvkov dopravnej infraštruktúry

TRENČÍN

vybrané transformačné procesy
v období 1989 - 2009

PRÍČINY problémov

- komercializácia
- nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva
- výrobné plochy v okrajových oblastiach

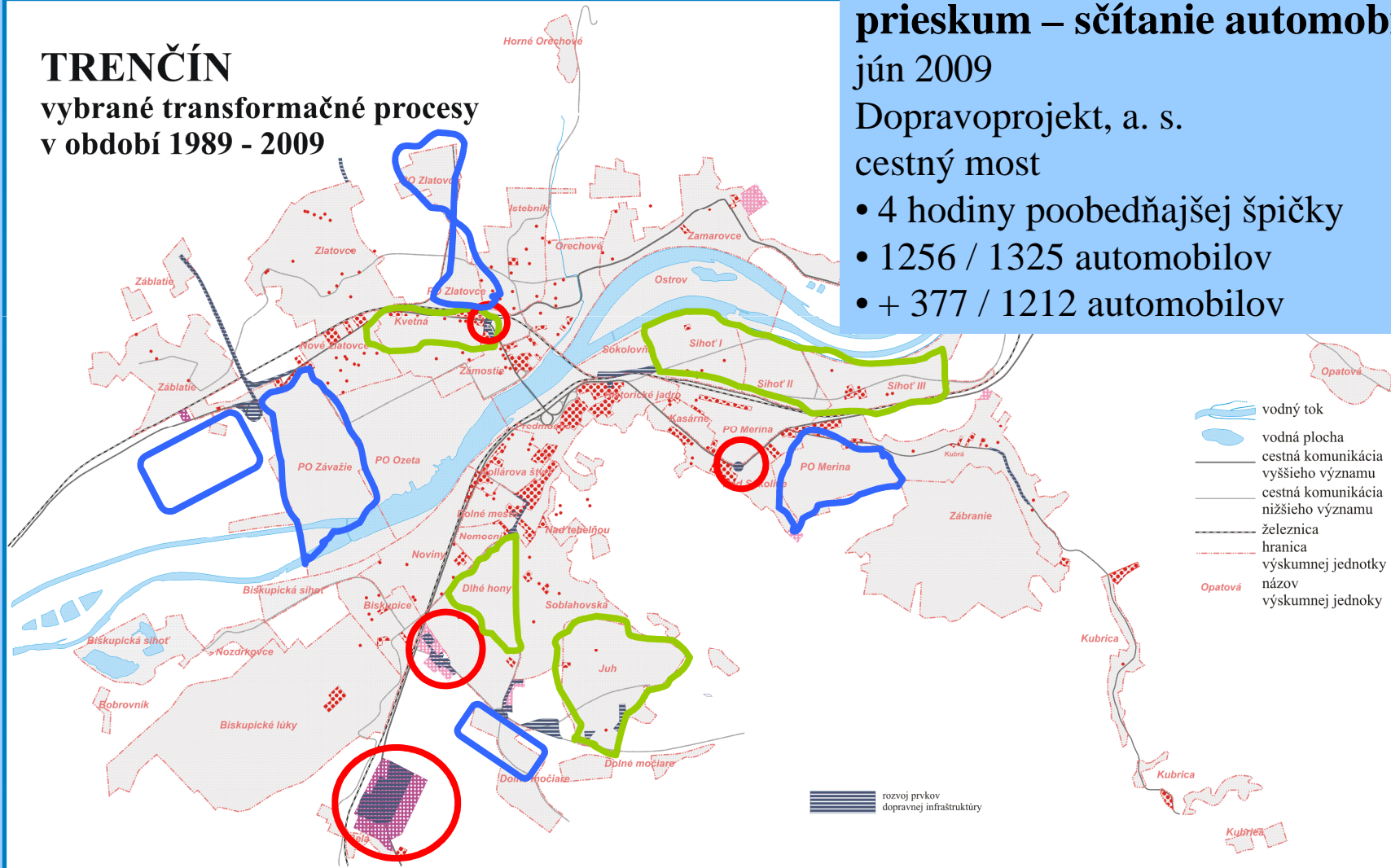
DÔSLEDKY problémov

- prehustená (kolabujúca) doprava v centre
- nedostatok parkovacích plôch

Rozvoj prvkov dopravnej infraštruktúry

TRENČÍN

vybrané transformačné procesy
v období 1989 - 2009

prieskum – sčítanie automobilov
jún 2009

Dopravoprojekt, a. s.

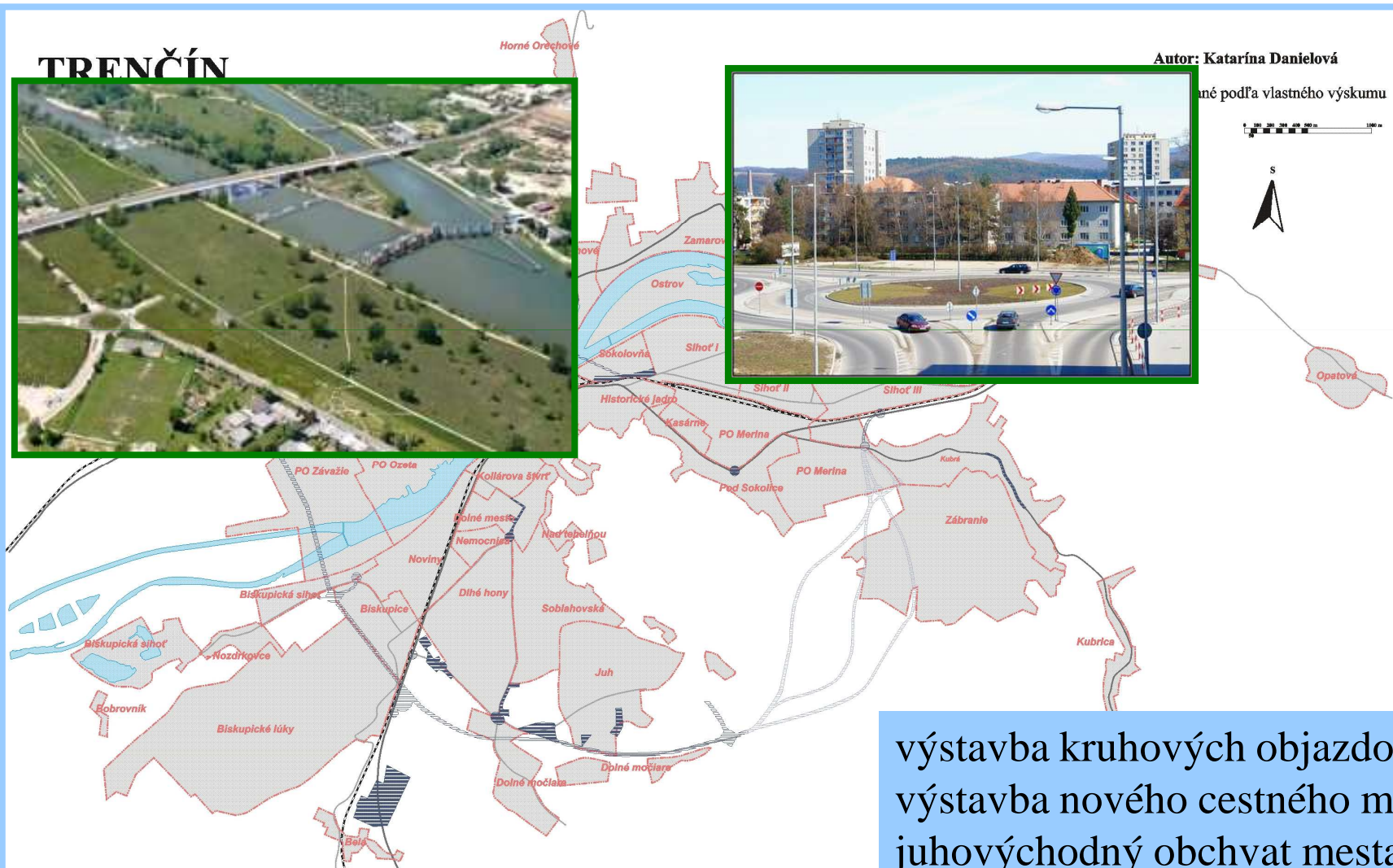
cestný most

- 4 hodiny poobedňajšej špičky
- 1256 / 1325 automobilov
- + 377 / 1212 automobilov

vodný tok
vodná plocha
cestná komunikácia
vyššieho významu
cestná komunikácia
nižšieho významu
železnica
hranica
výskumnej jednotky
názov
výskumnej jednotky

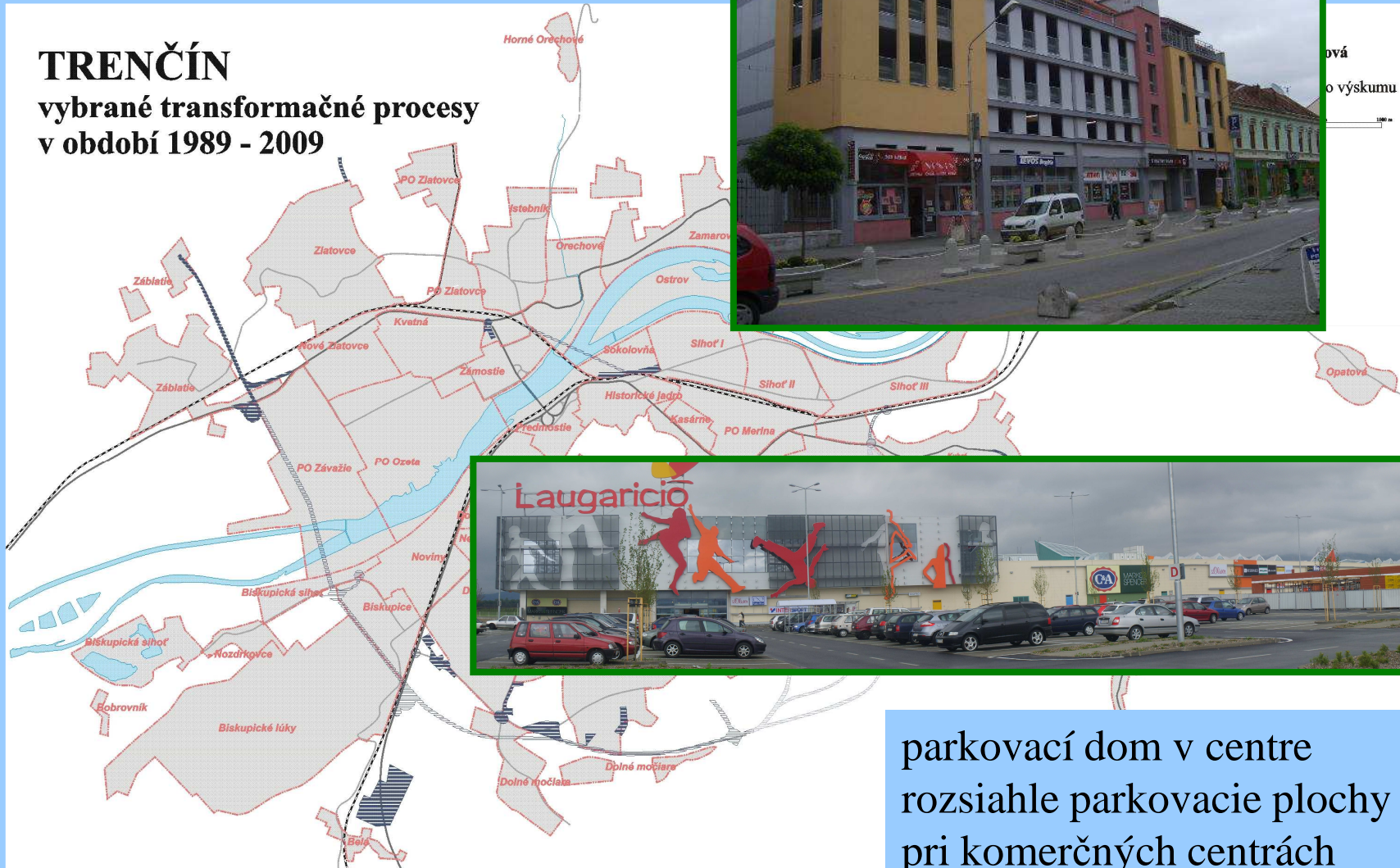
rozvoj prvkov
dopravnej infraštruktúry

Rozvoj prvkov dopravnej infraštruktúry

Rozvoj prvkov dopravnej infraštruktúry

TRENČÍN vybrané transformačné procesy v období 1989 - 2009

parkovací dom v centre
rozsiahle parkovacie plochy
pri komerčných centrách

Rozvoj prvkov dopravnej infraštruktúry

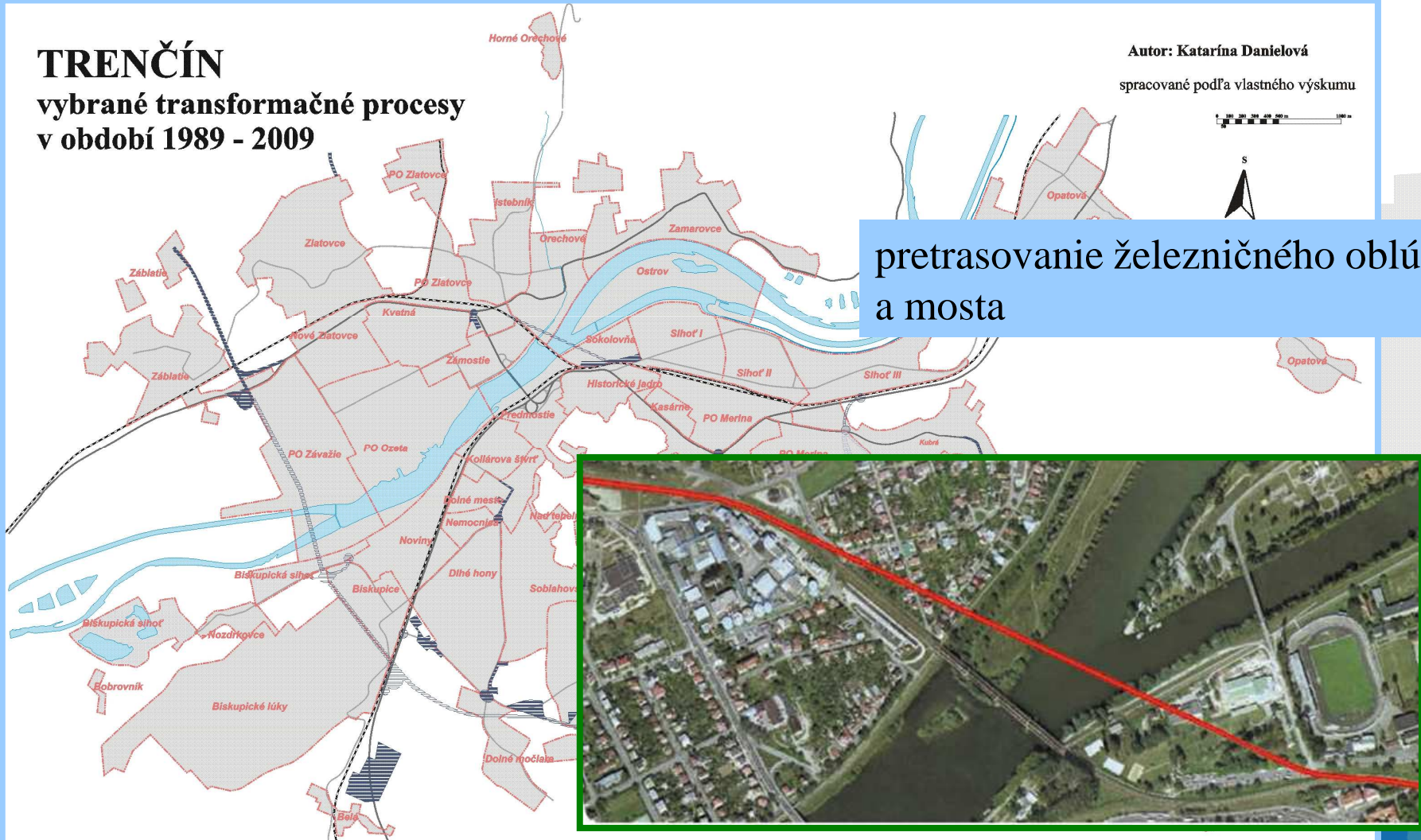
TRENČÍN vybrané transformačné procesy v období 1989 - 2009

Autor: Katarína Danielová
spracované podľa vlastného výskumu

S

pretrasovanie železničného oblúka
a mosta

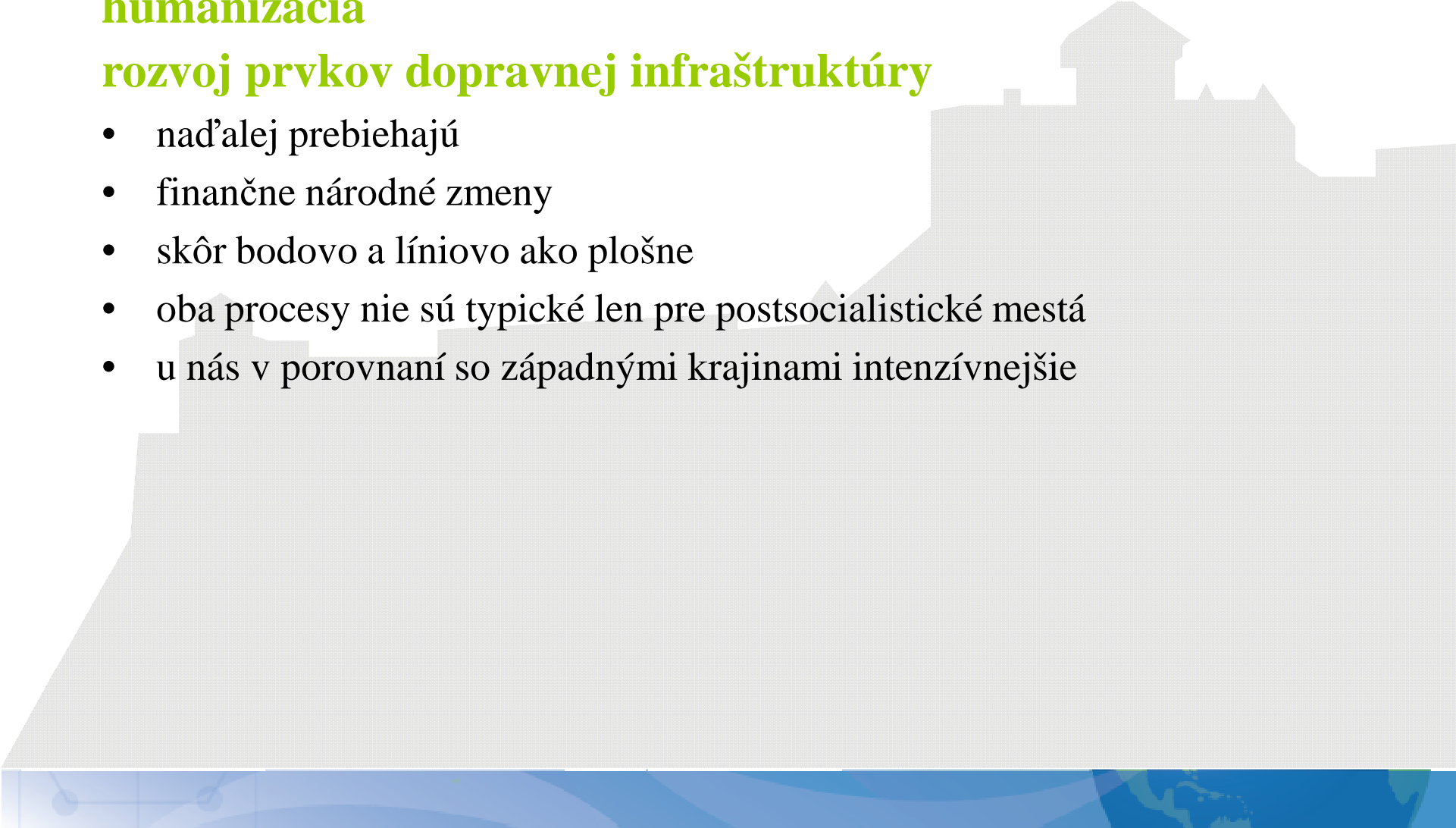

Záver

humanizácia

rozvoj prvkov dopravnej infraštruktúry

- naďalej prebiehajú
 - finančne národné zmeny
 - skôr bodovo a líniovo ako plošne
 - oba procesy nie sú typické len pre postsocialistické mestá
 - u nás v porovnaní so západnými krajinami intenzívnejšie
-

Ďakujem za pozornosť

danielova@fns.uniba.sk

